

УДК 664.8/9+669-1

Т.М. Артюх докт. техн. наук, проф., О.О. Круліковський
Національний університет харчових технологій, Україна

ОЦІНКА БЕЗПЕЧНОСТІ МЕТАЛЕВОЇ ТАРИ ДЛЯ ПАКУВАННЯ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ

T.M. Artyuh Dr., Prof., O.O. Krulikovskiy
SAFETY ASSESSMENT OF METAL CONTAINERS FOR FOOD PACKAGING

Безпечність споживання (використання) товару - це споживна властивість товару, за якої ризик заподіяння шкоди здоров'ю людини та довкіллю в разі споживання товару, обмежений допустимим рівнем. Особливу небезпеку становлять токсичні хімічні речовини, які потрапляють до харчової продукції як під час власне його виробництва, так і під час зберігання та транспортування. Суттєву шкоду організму може завдати як пошкоджена металева тара, в яку пакують харчову продукцію, так і токсичність самого продукту. Більшість видів металевої тари для зберігання харчових консервів виготовляють з жерсті (бляхи), на яку наносять тонкий шар олова гарячим або електролітичним лудженням, що дає змогу покращити її зовнішній вигляд, підвищити корозійну стійкість, забезпечити наступне паяння упаковок. Бляха - тонкий листовий метал, виготовлений зі сталі чи алюмінію, покритий оловом. Тара має бути стійка до корозії. Тому для запобігання отруєнь і збереження аскорбінової кислоти харчового продукту внутрішні стінки бляшанки мають бути покриті олов'яною полудою. Бляшанка, луджена оловом з домішками свинцю є джерелом надходження свинцю в організм людини. Надходження свинцю в організм у кількості 1 мг на добу може спричинити хронічне отруєння через кілька місяців, а 10 мг на добу — через короткий термін. Тому заборонено використовувати для лудження оловом, яке містить понад 1% свинцю. Загроза здоров'ю людини полягає ще й у тому, що продукти із високою кислотністю можуть викликати вилугування важких металів із металевих ємкостей (наприклад олово, свинець), що посилюється під час пошкодження. Відомо, що олово, яким вкривається бляшанка – міститься і в деяких продуктах, переважно тваринного походження в кількості від 0,003 до 0,63 мг/кг. У таких пропорціях він не шкодить організму людини. Проте надмірний вміст нітритів у харчових продуктах може спричинити активне виділення олов'яної полуди, що призводить до надмірного вмісту в продуктах олова. Отже, дана тема є актуальною і потребує детального вивчення. Експериментальні дослідження показників зовнішнього виду зразків металевої тари, яка зазнала пошкодження та корозії та зразків харчових продуктів, що зберігалися в них проведені за допомогою мікроскопу. Час появи іржі на бляшанці, яка зазнала ударів різної сили при транспортуванні визначено органолептичним та вимірвальним методом. Вміст свинцю та інших важких металів в зразках металевої тари та харчових продуктах встановлено колориметричним та спектральним методом. Встановлено, що вміст свинцю та деяких інших важких металів перевищував допустимі рівні в досліджуваних зразках металевої тари, що використовується для зберігання харчових консервів у 1,5 рази. Органолептичними дослідженнями виявлено, що навіть незначні деформації металевої тари, які отримані під час транспортування харчових консервів, викликали швидку корозію в місцях неякісно полуджених ділянок. Визначено, що вміст свинцю та олова в харчових продуктах, що зберігалися в пошкоджених бляшанках, перевищував допустимі межі. Встановлено, що корозія руйнує покриття банки, зумовлює перехід у харчовий продукт іонів важких металів, спричинює отруєння консервів токсичними елементами під час тривалого зберігання. Отже, металева тара виготовлена по нинішніх технологіях, може призвести до отруєнь, та тяжких захворювань у людей. Лише мінімальне відхилення від норми використання олова призводить до погіршення самопочуття людини. Дана тема є дуже актуальною і потребує детального вивчення з метою вдосконалення технології виробництва металевої тари, впровадження більш сучасних видів покриттів та технологій.

Література

1. Mithal G., Magan A. New generation of advanced technologies in packaging made // Union of Illinois packag. 2013, Vol. 34, p. 19-34.